

Kunsten at klinke

KRISTIAN SKAMMELSEN

Ovenstående hentyder ikke til begrebet kunstklinkning, der er betegnelsen for at lime skår sammen så det er næsten usynlig, at der har været et brud.

Nej, det drejer sig om ganske almindelig brugsarbejde, hvor et skåret mælkefad eller en tallerken bliver klinket sammen så det er brugbar igen, udseendet kommer så i anden række, men spiller dog også en rolle.

Da min bedstefar, Peder Christensen, boede i krik i tiden 1925-1940, kom han sommetider her til Skyum i nogle dage, så gik han og ordnede forskellige småting, han var en håndsnild mand.

Om vinteren kunne det ske at han havde sine klinkesager med, så måtte Mor ind under spisekammerbordet efter fade og tallerkener der i årets løb var gået i stykker.

Bedstefar kikkede på skårene, holdt dem sammen og sagde hm, hm nogle gange. Et fad der kun var gået i to eller tre stykker var let at have med at gøre, værre var det hvis der desuden var et par skår på kun 3-4 cm på hver led, også dem kunne han klinke, men det var vanskeligere og krævede flere hm, hm'er.

Først tog han et overblik over hvor det var bedst at placere klinkerne, derefter mærkede han disse steder af med hjørnet af en trekantet fil og så tog han fat med drillboret og borede huller en $\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$ cm fra skårkanten, hulleme skulle være så dybe som mulig uden at gå igennem.

Et stykke messingtråd blev formet som en krampe med retvinklede hjørner i samme længde som afstanden mellem hullerne. Blev den en anelse for kort eller lang kunne den kortes eller længes med en hammer på en lille ambolt (et kasseret strygejern), hvorefter den blev presset eller med forsigtighed banket ned i hullerne. Til sidst blev der presset kit omkring klinkerne og ned i hullerne og med en finger blev kit gnedet i revnerne både udvendig og indvendig.

Almindelige lurfade var nemme at have med at gøre, de er lavet af let materiale, værre var tallerkener der er betydelig hårdere. Borodden, der var lavet af en halvanden tommers søm, måtte files adskillige gange for at kunne arbejde, men med tålmodighed kunne den slags også laves så den knap nok var "skruk" når man pikkede på den med en negl.

Bortset fra drillboret (den opbevares nu på Thisted Museum), var bedstefars værktøj ganske almindelig. En hammer, en fladtang og en fil. Messingtråden kunne købes i forskellige tykkelser, den tyndeste tråd blev brugt til tallerkener o.ling., mens det sværeste blev brugt til de store krukker til saltning af pølser og syltning af frugt. Arbejdet foregik inde ved dagligstuebordet.

Selv har jeg også forsøgt mig indenfor faget, og kan da endnu gøre et skåret fad brugbar, men jeg bliver aldrig så god til det som min bedstefar, og tiden har jo forandret sig fra den gang intet måtte gå til spilde og til vor "køb-og-smid-væk" tid.

(Kilde: Historisk Årbog for Thy og Vester Hanherred 1988, side 104-105).